

Начало>Парични иски>Налагане на мерки по обезпечение на иски в държавите от ЕС**Налагане на мерки по обезпечение на иски в държавите от ЕС**

Естония

1 Какви са различните видове мерки?

Мерките за обезпечение на иск са:

- учредяване на съдебна ипотека върху недвижимо имущество, кораб или самолет, принадлежащ на ответника;
- запор или възбрана на имущество на ответника, което е в негово владение или във владение на друго лице, напр. чрез вписване на забрана за разпореждане в имотния регистър или в друг подобен регистър;
- забрана за ответника да сключва определени сделки или да извършва определени действия, включително чрез обезпечителна заповед;
- забрана за други лица да прехвърлят имущество на ответника или да изпълняват други задължения по отношение на ответника, към която може да се добави възлагане на задължение за прехвърляне на имущество на съдебен изпълнител или плащане на пари по банкова сметка, предназначена за тази цел;
- задължаване на ответника да депозира дадена вещ у съдебен изпълнител;
- прекратяване на изпълнително производство, разрешаване на продължаване на изпълнително производство единствено срещу гаранция или отмяна на изпълнителни действия, ако изпълнителното основание е било оспорено, или ако трето лице е предявило иск за освобождаване на имущество от запор или възбрана или за обявяване на принудителното изпълнение за недопустимо по друга причина;
- забрана за ответника да напуска местопребиваването си, залавяне на ответника и задържането му под стража;
- задължаване на ответника, и най-вече на застрахователя, да извършва плащания до размера на минималната сума, която може да бъде платена по време на производство, свързано с престъпно увреждане или застрахователен договор;
- задължаване на ответника да прекрати прилагането на неравноправна клауза в договор с общи условия или задължаване на лицето, препоръчващо прилагането на клаузата, да спре да я препоръчва или да оттегли препоръката по исково производство за прекратяване на прилагането на неравноправна клауза в договор с общи условия или за спиране или премахване на препоръката за включването на такава клауза, всяка друга мярка, която съдът смята за необходима.

С цел да се обезпечи иск, който се основава на нарушаване на авторско право или сродните му права или права върху индустриалната собственост, съдът може, наред с други мерки, да наложи запор върху стоки в случаите, когато има съмнение за нарушаване на правото на интелектуална собственост, или да наложи предаване на такива стоки, за да предотврати разпространението им на пазара. Ако за обезпечение на иск, който се основава на нарушаване на авторско право или сродните му права или на права върху индустриалната собственост, се иска запор на банковата сметка или на други активи на ответника, съдът може да наложи задължение за предаване на банкови, финансови или търговски документи или да позволи те да бъдат проверени.

За обезпечението на иск, който се основава на незаконно придобиване, използване или разкриване на търговски тайни, съдът може, наред с други мерки, да изземе стоки, когато има подозрения, че за промишления дизайн, характеристиките, функционирането, производството или предлагането на пазара на стоките са били използвани в значителна степен търговските тайни, придобити, използвани или разкрити незаконно, или да наложи задължение за предаването на такива стоки, за да се предотврати пускането им на пазара или разпространението им.

При брачни дела, дела за издръжка или други семейни дела съдът може също така да уреди следното в рамките на производството:

- родителските права по отношение на общо дете;
- личните отношения на родител с дете;
- предаването на дете на другия родител;
- спазването на задълженията за издръжка, произтичащи от закона и, наред с други мерки, задължаването на ответника да предоставя финансова помощ или гаранция докато трае производството;
- ползването на вещите от общото домакинство и ползването на общото жилище на съпрузите;
- предаването или използването на вещи, предназначени за лична употреба от някой от съпрузите или от дете;
- други въпроси, свързани с брака или семейството, които трябва да бъдат уредени бързо поради възникналите обстоятелства.

2 При какви условия могат да бъдат постановени такива мерки?**2.1 Производство**

Молбите за обезпечение на иск се разглеждат от съда не по-късно от следващия работен ден след датата на подаване на молбата. Съдът може да се произнесе по молбата за обезпечение на иск на по-късна дата, ако реши преди това да изслуша ответника.

Ответникът и други участници в производството не се уведомяват за провеждането на съдебно заседание във връзка с молбата за обезпечение на иска. Ако има основателни причини и най-вече ако съгласно молбата е поискано временно уреждане на правоотношенията, съставляващи предмет на спора, съдът може първо да изслуша ответника.

Съдът може също така да постанови обезпечението на бъдещ иск. В молбата следва да се посочат причините, поради които искът не се предявява веднага. Молбата трябва да се подаде пред съответния съд съгласно разпоредбите относно компетентността. Ако съдът обезпечи даден иск преди неговото предявяване, той ще трябва да определи срок, в който молителят трябва да предяви иска. Срокът не трябва да бъде по-дълъг от един месец. Ако искът не бъде предявен навреме, съдът ще отмени обезпечението.

Ако е необходимо, даден съд може да наложи мярка за обезпечение на иск, ако въпросното имущество попада в неговата териториална компетентност дори ако искът е бил предявен или е трябвало да бъде предявен пред друг естонски съд, чуждестранен съд или арбитражен съвет. По отношение на вписано в публичния регистър имущество мярка за обезпечение на иск може да се постанови също така от съда по местонахождението на регистъра, а в случай че става въпрос за кораб — от съда по местонахождението на пристанището на домуване на кораба. Съдът може да обвърже обезпечението на даден иск или продължаването на обезпечението на даден иск с предоставянето на гаранция с цел да се компенсират всякакви възможни вреди, причинени на насрещната страна и на трето лице.

Съдът обезпечава иск за парично вземане само когато е предоставена гаранция в размер на поне 5 % от цената на иска, но не по-малко от 32 EUR и не повече от 32 000 EUR. Ако с цел да се обезпечи искът, се изисква задържане на ответника или забрана за ответника да напусна местопребиваването си, размерът на предоставената гаранция трябва да бъде не по-малко от 3 200 EUR и не повече от 32 000 EUR. Ако са изпълнени предпоставките за искане на гаранция, съдът все пак може да се откаже да иска пълна или частична гаранция или може да разпореди тя да бъде изплатена на вноски, ако по обясними причини не може да се очаква от ищеца да предостави гаранцията поради икономически или други причини, а невъзможността от страна на ищеца да обезпечи иска може да доведе до сериозни последици за него, или ако по други причини искането на гаранция би било несправедливо спрямо ищеца.

2.2 Основни условия

Съдът може да обезпечи даден иск по молба на ищеца, ако има основание да се смята, че необезпечаването на иска може да затрудни изпълнението на съдебно решение или може да го направи невъзможно. Ако е ясно, че изпълнението на съдебно решение трябва да се извърши извън рамките на Европейския съюз, както и че изпълнението на съдебното решение не е гарантирано въз основа на международно споразумение, се предполага, че необезпечаването на иска може да затрудни изпълнението на съдебното решение или да го направи невъзможно. За да обезпечи даден иск, чийто предмет не е парично вземане срещу ответника, съдът може временно да уреди правоотношенията, съставляващи предмет на спора, и най-вече начина на използване на дадена вещ, ако това е необходимо, за да се предотвратят значителни вреди или своеволни действия, или поради друга причина. Това може да се направи, независимо от това дали има основание да се смята, че необезпечаването на иска може да затрудни изпълнението на съдебно решение или може да го направи невъзможно. При брачни дела, дела за издръжка или други семейни дела съдът може да постанови мерки по своя собствена инициатива.

Иск за бъдещо или условно вземане или установителен иск също може да бъде обезпечен. Условно вземане не се обезпечава, ако се предполага, че условието няма да настъпи по време на производството.

Съдът може също така да постанови мярка за обезпечение на иск във връзка със съдебно производство или арбитражно производство, водено в чужбина.

Мярка за обезпечение на иск може да се постанови и когато ищецът иска да обезпечи няколко вземания срещу същия ответник.

Мярката за обезпечение на иск трябва да се избере така, че когато мярката бъде изпълнена, тежестта за ответника да бъде такава, че да се смята за разумна, като се вземат предвид законните интереси на ищеца и обстоятелствата. При обезпечение на иск за парично вземане следва да се вземе предвид цената на иска. Съдът може да постанови едновременно няколко мерки за обезпечение на даден иск.

Задържане или забрана на дадено лице да напусна местопребиваването си с цел да се обезпечи иск, може да се прилага единствено ако е необходимо да се гарантира спазване на съдебното решение и когато е очевидно, че други мерки за обезпечение на иска са недостатъчни за обезпечение на вземането, най-вече ако има основание да се смята, че е вероятно лицето да замине за друга държава или да отнесе активите си в друга държава. Задържането на дадено лице се извършва от полицията въз основа на определение на съда.

Задържане на лице или забрана дадено лице да напусна местопребиваването си може да се използва за обезпечение на имуществено вземане само ако цената на иска надвишава 32 000 EUR.

С определението за обезпечение на иск за парично вземане и с определението за задържане на лице или за забрана дадено лице да напусна местопребиваването си съдът определя паричната сума, която трябва да бъде платена по банковата сметка, предназначена за такива цели, или сумата, за която трябва да се предостави банкова гаранция, за да се сложи край на изпълнението на определението. След изплащане на парите или предоставяне на гаранцията изпълнението на определението за обезпечение на иска се прекратява. В такива случаи и въз основа на молба на ответника съдът ще отмени мярката за обезпечение на иска и ще я замени с парична сума или банкова гаранция.

По охранителни производства могат да се прилагат привременни мерки само в случаите когато това се предвижда по закон. При условие че по закон по охранително производство могат да се прилагат привременни мерки, това може да се направи, ако е необходимо за запазване или временно уреждане на съществуващо положение или статут, освен ако законът не предвижда друго. Освен ако законът не предвижда друго, разпоредбите относно обезпечението на иск се прилагат и за привременните мерки. Ако производството може да се образува единствено въз основа на молба, съдът може да постанови привременни мерки и да отмени или измени определението за привременните мерки единствено въз основа на такава молба, освен ако законът не предвижда друго.

3 Предмет и естество на тези мерки?

3.1 Какви видове активи могат да бъдат обект на тези мерки?

В зависимост от естеството и целта на мярката, мерките могат да се прилагат както към движими, така и към недвижими вещи, включително пари, както и кораби и самолети.

3.2 Какви са последиците от тези мерки?

Запор или възбрана на вещи

В случай на запор или възбрана на вещи ответникът не може да се разпореджда с тях. Освен това при запора на движими вещи, с изключение на вписан в Корабния регистър кораб или на вписан в Регистъра на гражданските въздухоплавателни средства самолет, се учредява право на залог. При възбрана на недвижими вещи или запор на вписани в Имотния регистър движими вещи или на други вписани в Имотния регистър или в друг регистър вещи трябва да бъде направено отбелязване в полза на ищеца на забраната за разпоредждане с имуществото, постановена въз основа на молбата на ищеца и на определението за обезпечение на иска. По молба на ищеца съдът отделно изпраща в Регистъра определението с цел извършване на отбелязването на забраната за разпоредждане.

Въз основа на молба, подадена от ищеца или от ответника, съдът може да разпореди продажбата на иззетата вещ и това получените от продажбата приходи да бъдат внесени по банковата сметка, предназначена за такива цели, ако съществува вероятност стойността на дадената вещ да се понижи значително или нейното съхранение да доведе до неоправдани разходи.

Възбраната или запорът на вещите се извършва от съдебен изпълнител. Той поставя запорираната или възбранената вещ под свой надзор въз основа на молба от лицето, подало молбата за обезпечение на иска. В такива случаи съдебният изпълнител забранява използването на тази вещ, частично или напълно, и може да се разпореджда с нея, включително да организира продажбата ѝ.

Съдебна ипотека

Освен ако законът не предвижда друго, съдебна ипотека, учредена върху недвижима вещ, вписан в Корабния регистър кораб или вписан в Регистъра на гражданските въздухоплавателни средства самолет, дава на лицето, поискало обезпечение на иска, същите права по отношение на другите права, които обременяват вещта, като предоставените на ипотекарния кредитор с ипотека или морска ипотека или предоставените на залогополучателя с вписването на обезпечение.

Сумата на ипотека е размерът на обезпеченото вземане, което е вписано в Имотния регистър, Корабния регистър или Регистъра на гражданските въздухоплавателни средства. Ако размерът на основното вземане се запазва под 640 EUR, няма да се учреди съдебна ипотека, при условие че е възможно да се приложат други мерки за обезпечение на иска, които не са толкова обременяващи за ответника.

Съдебна ипотека се вписва в Имотния регистър, Корабния регистър или Регистъра на гражданските въздухоплавателни средства в полза на ищеца въз основа на молбата на ищеца и определението за обезпечение на иска. По молба на ищеца съдът отделно препраща определението с цел съдебната ипотека да бъде вписана в Регистъра. Ипотеката се учредява в момента на вписването ѝ в Регистъра.

При учредяването на съдебна ипотека върху кораб или самолет, съдебният изпълнител поставя кораба или самолета под свой собствен надзор въз основа на молбата от лицето, поискала обезпечението на иска. В такива случаи съдебният изпълнител забранява използването на части от кораба или на целия кораб и може да разпореди други мерки по отношение на него.

Забрана за напускане на местопребиваване

Забраната за напускане на местопребиваването задължава въпросното лице да не напуска местопребиваването си за повече от 24 часа без разрешението на съда. За да се изпълни забрана за напускане на местопребиваването, съдът изпраща призовка на ответника, ако ответникът е физическо лице, или на член на управителния орган на ответника, ако ответникът е юридическо лице, и получава неговия подпис за тази цел.

3.3 Каква е валидността на тези мерки?

С определението за обезпечение на иск за парично вземане и с определението за задържане на лице или за забрана дадено лице да напуска местопребиваването си съдът определя паричната сума, която трябва да бъде платена по банковата сметка, предназначена за такива цели, или сумата, за която трябва да се предостави банкова гаранция, за да се сложи край на изпълнението на определението. След изплащане на парите или предоставяне на гаранцията изпълнението на съдебното определение за обезпечение на иска се прекратява.

По молба на страна съдът може да постанови определение за замяна на една мярка за обезпечение на иск с друга.

Ако съдебна ипотека се учредява върху няколко недвижими вещи, кораба или самолета, съдът посочва в определението си за обезпечение на иска сумата, която трябва да се плати за всяка обременена вещь по банковата сметка, предназначена за такива цели, или сумата, за която трябва да се предостави банкова гаранция, за да се сложи край на изпълнението на определението. След изплащане на парите или предоставяне на гаранцията обезпечението на иска се отменя. Ако обезпечението на иска се отмени или мярката за обезпечение на иска се измени, собственикът на недвижимата вещь, кораба или самолета става притежател на ипотеката. По искане на собственика съдебната ипотека се заличава от Имотния регистър, Корабния регистър или Регистъра на гражданските въздухоплавателни средства въз основа на определение, отменящо обезпечението на иска.

Ако обстоятелствата се променят — най-вече ако причината за обезпечение на иска престане да съществува или се предлага гаранция, или поради някаква друга, предвидена от закона причина, по искане на някоя от страните съдът може да отмени обезпечението на иск. Непарично обезпечение на иска може да бъде отменено или изменено, като се замести с парично плащане единствено със съгласието на ищеца или поради основателни причини.

Съдът отменя обезпечение на иск със съдебно решение, ако искът не е уважен, или с постановяване на определение, ако искът не е допуснат или въпросното производство е прекратено. Съдът също така отменя обезпечението на иск, ако решението за обезпечение на иска е постановено от друг съд, освен ако законът не предвижда друго.

При брачни дела, дела за издръжка или други семейни дела съдът може по собствена инициатива да измени или да отмени определение за обезпечение на иск.

4 Има ли възможност за обжалване на наложена мярка?

Страна може да подаде жалба срещу определение, с което районен или окръжен съд обезпечава иск, замества една мярка за обезпечение на иск с друга или отменя обезпечението на иск. Определението на окръжния съд по жалба срещу определение на районен съд подлежи на обжалване пред Върховния съд (*Riigikohus*) само ако цената на обезпечения иск надвишава 100 000 EUR или ако дадено лице е било задържано или му е било забранено да напуска местопребиваването си като обезпечителна мярка.

Определенията за постановяване на привременни мерки могат да се обжалват. Определенията на окръжния съд по такива жалби не могат да се обжалват пред Върховния съд, освен ако със закон не е предвидено друго.

Последна актуализация: 29/03/2022

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.